

Hyväksytty vanhusneuvoston kokouksessa 5.6.2025

VD/8613/00.02.03.00/2024

VANHUSNEUVOSTON KANNANOTTO KOSKIEN IKÄYSTÄVÄLLISTEN PUISTOJEN SIJAINZIA ERI KAUPUNGINOSISSA

Vantaan kaupunginvaltuusto on tehnyt Vantaa 50-juhlavuoden päätöksen seitsemän ikäystävällisen puiston rakentamisesta eri puolille kaupunkia vuoteen 2030 mennessä. Niiden tavoitteena on tarjota saavutettavia, turvallisia ja monipuolisia viheralueita, jotka tukevat ikäihmisten ulkoilua, liikkumista ja yhteisöllisyyttä.

Vanhusneuvosto pitää päätöstä kaukonäköisenä ja tärkeänä tilanteessa, jossa ikäihmisten lukumäärä on voimakkaassa kasvussa lähivuosina. Erityisesti yli 75-vuotiaiden lukumäärän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2045 mennessä. Se on ikä, jonka jälkeen sekä fyysinen toimintakyky että aivoterveys alkavat vähitellen heiketä ja eristäytyminen sekä yksinäisyys puolestaan lisääntyä. Iäkkäiden asukkaiden lukumäärän nousu on suuri taloudellinen haaste alueellisille vanhuspalveluille ja niiden riittävyydelle. Tavoitteeksi on asetettu, että ihmiset pystyisivät asumaan itsenäisesti omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Tästä syystä on tärkeää, että myös kaupunki tukee omilla toimillaan ikäihmisten omatoimisuutta, itsenäistä selviytymistä ja toimintakykyä. Ikäystävällisten puistojen rakentaminen tukee osaltaan tätä tavoitetta.

Vantaalla on paljon viheralueita, mutta niiden saavutettavuus vaihtelee eri kaupunginosissa. Suurin ongelma on tällä hetkellä ne tiiviisti rakennetut alueet, joissa viheralueiden osuus vähäinen ja niillä asuvien ikäihmisten osuus on korkea. Näitä alueita ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana nopeasti rakentuneet Tikkurila ja Myyrmäki. Päästäkseen lähelle palveluja ikäihmiset ovat muuttaneet pieniin kerrostaloasuntoihin. Asunnot sinällään ovat turvallisia ja toimivia, mutta samalla yhteys luontoon on heikentynyt. Asuntojen ikkunoista ei välttämättä näe edes puita ja luontoa, korttelipihat ovat pieniä ja karuja.

Ikäystävällisten puistojen perustamisperiaatteita esiteltiin vanhusneuvoston kokouksessa 18.2. Käydyssä keskustelussa vanhusneuvosto korosti erityisesti puistojen saavutettavuuden ja esteettömyyden merkitystä. Kokouksessa ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta käydä yksityiskohtaista keskustelua siitä mihin nämä puistot eri kaupunginosissa sijoitetaan.

Viranhaltijavalmistelu on tämän jälkeen linjannut, että kohteet valitaan niistä puistoista, jotka ovat lähivuosien perusparannettavien puistojen listalla, näin säästettäisiin suunnittelukustannuksissa. Kehittämiskohteiksi on alustavasti valittu seitsemän puistoa, joihin jatkosuunnittelu pohjautuu. Tikkurilassa valinnaksi on nostettu Liljapuisto, Myyrmäessä Naapurinreitin virkistysreitti ja Hakunilassa Vaunukallionpuisto.

Vanhusneuvoston näkemys on, että puistojen sijaintipäätös on ratkaisevan keskeinen hankkeen onnistumisen kannalta. Päätöksen on perustuttava huolelliseen ja monipuoliseen arvioon jotta välttyään virheinvestoinneilta ja jotta puisto aidosti palvelee käyttäjien tarpeita.

Puistojen pitää sijaita niin, että sinne pääsee myös henkilöt, joilla ei ole omaa autoa ja joille julkisten liikennevälineidenkin käyttö on haasteellista. Puistoon pitää olla mahdollista piipahtaa, pelkkä kävely sinne ei saa vaatia liikaa voimia ja jaksamista. Puistojen tulee sijaita mahdollisimman lähellä kaupunginosan keskustaa, kauppa- ja muiden asiointipalveluiden lähellä, siellä missä ikäihmiset muutoinkin ovat. Lähellä sijaitsevat kahvilat, kioskit ja wc-tilat myös tukevat ja mahdollistavat puistossa oleskelua.

Edellä esitettyyn perustuen Vantaan vanhusneuvosta esittää seuraavaa:

- Ikäystävällisten puistojen kehittämistyö käynnistetään mahdollisimman nopeasti Tikkurilan ja Myyrmäen keskusta-alueilla. Näillä alueilla tarve on suurin johtuen iäkkäiden määrästä. Keskusta-alueiden viheralueet ovat kuitenkin hyvin pieniä. Pieniinkin puistoihin on kuitenkin helppoa ja edullista lisätä ns. ikäystävällisiä elementtejä, kuten penkkiryhmiä ja piknikalusteita, varjostuksia, petankki- ja bocciakenttiä, ulkokuntoiluvälineitä jne.
- Tikkurilan ikäystävällistä puistoa ei sijoiteta Liljatiepuistoon, joka on liian kaukana, vaan Sinirikonpuiston ja Peltolan torin alueelle. Alueella liikkuu ja asuu erittäin paljon ikäihmisiä, lähistöllä sijaitsee myös ikäihmisten yhteisöllisiä asumisyksiköitä. Sinirikko ja Peltolantori yhdessä muodostavat riittävän suuren alueen, johon voi rakentaa monipuolisen puiston, jossa voi toteuttaa erilaisia tapahtumia, jumppaa, pelejä, kilpailuja, musiikkiesityksiä jne. Koska Peltolan torin käyttöönotto ei ehkä kaavoitussyistä ole heti mahdollista, tulee Sinirikonpuiston lisäksi myös Kirjastopuistoon lisätä pikaisesti ikäystävällistä näkemystä tukevia elementtejä.
- Myyrmäen ikäystävällistä puistoa ei sijoiteta Naapurinniitylle, koska se on huonosti saavutettavissa ja sijaitsee kosteikkoalueella. Vanhusneuvosto esittää, että lähempänä sijaitsevaan Huddingenpuistoon lisätään ikäystävällisiä elementtejä. Lisäksi Liesitoria kehitetään viihtyisäksi oleskelualueeksi, jonne lisätään ikäystävällisiä elementtejä.
- Hakunilan tilanne on erityisen haastava, koska ainoa viheralue on Vaunukallionpuisto, jonne puistoa esitetäänkin perustettavaksi. Johtuen suuresta korkeuserosta puistoon eivät kuitenkaan pääse juuri ne käyttäjät, joille se olisi ensisijaisesti tarkoitettu eli huonosti liikkuvat ja apuvälineitä käyttävät iäkkäät ihmiset. Kaupungin tulee pikaisesti selvittää, löytyykö Hakunilasta muita em. kriteerit täyttäviä vaihtoehtoja.
- Varsinaisten puistojen lisäksi eri puolille kaupunkia, jalankulkuväylien varsille lisätään runsaasti penkkejä, joilla voi levähtää kauppa- ja asiointimatkoilla. Iäkkään henkilön toimintakykyä ylläpitää jo pelkästään se, että hän kykenee mahdollisimman pitkään hoitamaan arkisen asiointinsa kävellen ja itsenäisesti.
- Kaupunkisuunnittelussa on kiinnitettävä enemmän huomiota yleiseen viihtyvyyteen. Keskeisille paikoille varataan riittävät alueet puistoille. Kaikki puistot suunnitellaan ja peruskorjataan ikäystävällisyys huomioiden.
- Kaupungin tulee myös edistää ja ohjeistaa erityisesti kerrostaloyhtiöitä rakentamaan korttelipihoille enemmän istumaryhmiä, viherelementtejä, varjostuksia sekä mahdollisuuksia pelata pienimuotoisia ulkopelejä. Pihojen kehittämistyössä voidaan hyödyntää Ikäystävällisten puistot -hankkeen oppeja. Tällä tavoin edistetään kaikkien asukkaiden viihtymistä.